

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-98

31.1.2022

SOLID Försäkring AB

Andre forsikringstyper - skade

Kredittforsikring ved arbeidsledighet – krav til fast ansettelse – fal. § 2-1.

I januar 2019 tok sikrede opp et usikret forbrukslån og tegnet kredittkortforsikring hos selskapet etter oppfordring fra banken. På tegningstidspunktet var sikrede midlertidig ansatt som vakter. Arbeidsforholdet opphørte 31.3.19 da prosjektene han hadde jobbet på var avsluttet. Etter dette fikk sikrede dagpenger fra Nav. Sikrede søkte dekning under egen kredittforsikring som følge av arbeidsledighet. Selskapet avslo erstatningskravet og viste til at sikrede ikke hadde blitt arbeidsledig etter en fast ansettelse på minst syv måneder. Sikrede var uenig i selskapets vurdering og mente bl.a. at långiver gjennom sin kredittvurdering måtte ha vurdert ansettelsesforholdet til å være av fast karakter. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde krav på dekning da han som midlertidig ansatt, ikke oppfylte vilkårene for tegning. Nemnda kom videre til at selskapet ikke hadde brutt informasjonsplikten.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning av kredittlån, som følge av arbeidsledighet.

Av forsikringsvilkårenes pkt. 1 fremgår det at:

Forsikringen omfatter den kreditten hos (banken) som det tegnes forsikring for. Forsikringen gir erstatning ved følgende situasjoner nærmere regulert i punkt 6:

a) Ufrivillig arbeidsledighet (gjelder bare lønnstakere)

Hva som ligger i "ufrivillig arbeidsledighet" er definert i avtalens pkt. 2:

Med ufrivillig arbeidsledighet menes at den Forsikrede, uten egen mulighet til påvirkning, er arbeidsledig i minst 50 % av den samlede arbeidstiden som gjaldt for den Forsikrede i perioden umiddelbart før det tidspunktet da arbeidsledigheten oppstod. Den Forsikrede skal stå til rådighet på arbeidsmarkedet, være registrert som arbeidssøkende hos NAV arbeid og ha fått utstedt meldekort samt rett til å motta dagpenger og ikke ha frasagt seg muligheten til å arbeide.

Fra vilkårspkt. 3 om rett til forsikring siteres:

Forsikringen kan tegnes av alle som oppfyller følgende vilkår:

(...)

d) enten er

(i) Arbeidstaker som er;

- fast ansatt i en periode på minst tre sammenhengende måneder, i direkte forlengelse av tidspunktet for tegning av forsikringen. Permittering, varsel om oppsigelse eller iverksatt oppsigelse må ikke foreligge (gjelder ikke for selvstendig næringsdrivende)

Av avtalens pkt. 6.1 fremgår det begrensninger i selskapets erstatningsansvar. Denne lyder:

Unntak:

Erstatning utbetales ikke ved:

- arbeidsledighet som følge av sesongarbeidsledighet, prøvetid, eller vikariater,
- frivilling arbeidsledighet eller avskjedigelse på grunn av forsømmelse,
- arbeidsledighet på grunn av streik eller ulovlig handling utført av den Forsikrede,
- arbeidsledighet når den Forsikrede ikke mottar dagpenger fordi vedkommende har uttømt sine rettigheter til å motta ytelser for dette fra folketrygden.

Fra vilkårspkt. 15 om gjeldende lov siteres:

Norsk lov skal gjelde for forsikringsavtalen.

(...)

For denne forsikring gjelder for øvrig bestemmelsene i Lov av 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler med senere endringer, for så vidt disse ikke er fraveket ved ovennevnte bestemmelser.

I januar 2019 tok sikrede opp et usikret forbrukslån hos en bank. Lånet var på kr 465 441. Sikrede ble oppfordret av banken til å tegne kredittforsikring hos selskapet. Sikrede var på tegningstidspunktet midlertidig ansatt som vakter. I henhold til innsendt dokumentasjon hadde sikrede vært på midlertidig kontrakt siden 1.6.17. Arbeidsforholdet opphørte den 31.3.19 da prosjektene sikrede arbeidet på var avsluttet.

Sikrede søkte 21.2.20 dekning som følge av arbeidsledighet under sin kredittforsikring. Det ble sendt inn ansettelseskontrakt, sluttattest og utbetalingsoversikt fra Nav.

Selskapet avslo sikredes krav 17.4.20. Begrunnelsen var at sikrede ikke hadde blitt arbeidsledig etter en fast ansettelse på minst syv måneder.

Sikrede klaget til Finansklagenemnda 23.9.21.

Sikrede har i det vesentlige anført at han har vært midlertidig ansatt siden 2017. Det må legges til grunn at långiver gjennom sin kredittvurdering for et lån av denne størrelse må ha vurdert ansettelsesforhold- og kontrakter til å være av fast karakter, slik at sikrede har krav på dekning. Alternativt burde långiver ha frarådet et låneopptak av denne størrelsen. Det bes om at den ordinære betalingsplanen for forbrukslånet gjenopptas, og at kravet om førtidig forfall av hele lånet trekkes tilbake. Under enhver omstendighet må tvangssalget av sikredes bolig utsettes frem til klagesaken er avgjort eller en rettslig avklaring foreligger.

Selskapet har i det vesentlige anført at sikrede var ansatt i en tidsbegrenset periode, og at kravene for erstatning derfor ikke er oppfylt. Forholdet mellom sikrede og banken/inkassoselskap må tas direkte med de involverte parter.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på dekning av kredittlån som følge av arbeidsledighet.

Selskapet har avslått sikredes krav begrunnet med at sikrede var ansatt i en tidsbegrenset periode, og at kravene for erstatning derfor ikke er oppfylt, jf. vilkårenes punkt 3.

Saken gjelder en kollektiv betalingsforsikring for forbrukslån. Nemnda ser først på spørsmålet om forsikringsavtaleloven kommer til anvendelse for forsikringstypen. Hvilke situasjoner og hendelser som gir rett til utbetaling under forsikringen er regulert i vilkårenes pkt. 1. I annet ledd heter det:

Forsikringen gir erstatning ved følgende situasjoner nærmere regulert i punkt 6.

- a) Ufrivillig arbeidsledighet (gjelder bare lønnstakere)
- b) Sykemelding (gjelder bare lønnstakere og selvstendig næringsdrivende)

- c) Sykehusinnleggelse (gjelder bare alderspensjonister, førtidspensjonister eller uførepensjonister eller selvstendig næringsdrivende.
- d) Dødsfall på grunn av ulykke.

Bokstav b), c) og d) er personforsikringer som reguleres av fal. del B, jf. fal. § 10-1 annet ledd. Forsikring som gir erstatning ved tap knyttet til arbeidsledighet omfattes ikke av lovens definisjon av personforsikring, slik at det regnes som en skadeforsikring etter fal. del A, jf. fal. § 1-1 annet ledd. Det følger imidlertid av fal. § 1-1 fjerde ledd at loven ikke gjelder for kredittforsikring.

Etter vilkårenes pkt. 1 første ledd omfatter forsikringen "den kreditten i R. Bank som det tegnes forsikring for". Dekningen er direkte knyttet til opptak av kreditt og innebærer at selskapet dekker denne kreditten i visse tilfeller. Nemnda finner, i tråd med FinKN 2021-889, at dekingen må anses som en kredittforsikring. Dette innebærer i utgangspunktet at fal. ikke kommer til anvendelse.

Det fremgår imidlertid av avtalens forsikringsbevis at vilkårene "fremgår av flere dokumenter", herunder "Lov om forsikringsavtaler av 16. juni 1989 NR. 69 (FAL)", samt at norsk lov gjelder for forsikringsavtalen. I vilkårenes pkt. 15 er det videre presisert at bestemmelsene i fal. skal gjelde for forsikringen "for så vidt disse ikke er fraveket ved ovennevnte bestemmelser".

Slik nemnda tolker vilkårene, har partene avtalt at reglene i fal. skal gjelde for avtalen i sin helhet, med mindre annet spesifikt fremgår av avtalevilkårene. Det er ikke gjort noen unntak i vilkårene for kredittforsikring, og nemnda finner derfor at fal. kommer til anvendelse, selv om det er tale om en kredittforsikring.

Neste spørsmål er om det foreligger en hendelse som gir sikrede krav på deking.

Avtalen fastsetter at selskapet skal dekke sikredes kredittlån dersom han blir ufrivillig arbeidsledig, jf. vilkårenes pkt. 1 annet ledd bokstav a). "Ufrivillig arbeidsledighet" er definert i vilkårspkt. 2:

Med ufrivillig arbeidsledighet menes at den Forsikrede, uten egen mulighet til påvirkning, er arbeidsledig i minst 50 % av den samlede arbeidstiden som gjaldt for den Forsikrede i perioden umiddelbart før det tidspunktet da arbeidsledigheten oppstod. Den Forsikrede skal stå til rådighet på arbeidsmarkedet, være registrert som arbeidssøkende hos Nav arbeid og ha fått utstedt meldekort samt rett til å motta dagpenger og ikke ha frasagt seg muligheten til å arbeide.

Det er ikke bestridt at vilkårene i annet punktum er oppfylt. Spørsmålet er om sikrede "uten egen mulighet til påvirkning" var arbeidsledig i minst 50 % av den samlede arbeidstiden som gjaldt for sikrede i perioden umiddelbart før det tidspunktet da arbeidsledigheten oppstod. Ordlyden må etter nemndas syn forstås slik at vilkåret er oppfylt dersom sikredes arbeidsforhold har opphørt, eller dersom sikrede blir minst 50 % permittert fra sin stilling. Forståelsen er i tråd med dekningsbeskrivelsen i vilkårenes pkt. 6.1 og forsikringsbevisets angivelse av "Forsikringsytelser" ved ufrivillig arbeidsledighet. Nemnda finner at vilkåret var oppfylt da sikredes arbeidskontrakt utløp 31.3.19.

Det bemerkes at vilkårenes pkt. 6.1 fastsetter enkelte begrensninger i selskapets erstatningsansvar ved ufrivillig arbeidsløshet. Etter første strekpunkt utbetales det ikke erstatning ved arbeidsledighet som følge av "sesongarbeidsledighet, prøvetid eller vikariater". Sikrede ble arbeidsledig som følge av utløpet av en tidsbegrenset arbeidskontrakt. I fremlagte arbeidskontrakter ser det ut til å ha vært tale om vikariater frem til utløpet av oktober 2018. Tidsbegrensede arbeidskontrakter rammes ikke av noen av unntakene. Nemnda finner derfor at det i utgangspunktet foreligger en situasjon som gir sikrede krav på deking.

Selskapet har avslått sikredes krav på bakgrunn av vilkårenes pkt. 3 om "RETT TIL FORSIKRING". Det følger av denne bestemmelsen at forsikringen bare kan tegnes av personer som oppfyller særskilte vilkår. Pkt. 3 første ledd bokstav d) (i) fastsetter vilkår for "arbeidstakere". Etter

første strekpunkt kan forsikringen bare tegnes av personer som har vært "fast ansatt i en periode på minst syv sammenhengende måneder" forut for tegning. Uttrykket "fast ansatt" må forstås som et krav om at arbeidstakeren må ha en tidsubegrenset arbeidskontrakt. I aktuelle sak, der sikrede hadde en tidsbegrenset arbeidskontrakt, oppfylte han dermed ikke vilkårene for tegning. Det bemerkes for ordens skyld at vilkårspunktet ble endret med virkning fra 1.9.20, etter dette gjaldt et krav om fast ansettelse i minst tre sammenhengende måneder på tegningstidspunktet.

Slik nemnda forstår saken, ble sikrede tilbudt kredittforsikring av banken, på vegne av selskapet i forbindelse med låneopptaket. Selskapet hefter følgelig for eventuelle feil gjort av forsikringsformidleren. Sikrede har anført at det må legges til grunn at banken gjennom sin kredittvurdering for et lån av denne størrelse må ha vurdert ansettelsesforhold- og kontrakter til å være av fast karakter. Nemnda deler ikke sikredes vurdering på dette punkt. Sikrede har bevisbyrden for at kravet er dekningsmessig. Det er ikke dokumentert for nemnda at banken har vurdert sikredes arbeidsforhold som fast (tidsubegrenset). Fremlagte kontrakter taler mot dette.

Subsidiært har sikrede anført at banken burde ha frarådet et låneopptak av denne størrelsen. Nemnda forstår den subsidiære anførselen slik at banken som formidlet forsikringen for selskapet, har brutt rådgivnings- og informasjonsplikt, jf. fal. § 2-1.

Kravet om fast ansettelse er et objektivt vilkår, som fremgår klart av avtalen. Nemnda bemerker at sikrede har et selvstendig ansvar for å sette seg inn i forsikringsdokumentene og reagere dersom noe er feil. Selskapet har på den annen side en plikt til å opplyse om vesentlige begrensninger i dekningen i forhold til det sikrede kunne forvente.

Fal. § 2-1 første ledd lyder:

I forbindelse med tegningen av en forsikring skal selskapet i nødvendig utstrekning legge forholdene til rette for at forsikringstakeren kan vurdere forsikringstilbudet. Herunder skal det gi opplysninger om det er vesentlige begrensninger i dekningen i forhold til det forsikringstakeren med rimelighet kan vente er dekket under vedkommende forsikring, om alternative dekningsformer og om tilleggsdekninger som det markedsfører. Gjelder tegningen flere forsikringer, skal det opplyses om premien for hver av forsikringene

Det følger av forarbeidene at det er kundens behov slik de presenteres for selskapet som utløser rådgivningsplikten, jf. NOU 1987:24 s. 51. Selskapet har således ikke plikt til å sette seg inn i kundens totale situasjon før det gis råd. Omfanget av selskapets informasjons- og rådgivningsplikt må bero på de konkrete forhold, jf. Rt-2003-152. Klager har bevisbyrden for at selskapet har gitt mangelfull informasjon i sin kontakt med kunden på en måte som utløser erstatningsansvar.

Det er opplyst at sikrede søkte om lån elektronisk på bankens nettsider. Søknaden er ikke fremlagt. Derimot er det fremlagt e-postkorrespondanse med banken. Nemnda forutsetter at sikrede har fått tilgang til forsikringsavtalen, og som nevnt ovenfor er det nemndas syn at begrensningene i dekning fremgår klart av vilkårene. Slik nemnda ser det, har ikke banken noen plikt til å skaffe ytterligere bekreftelse fra sikrede på at vilkårene for å tegne forsikringen er oppfylt, dersom sikrede selv ikke har tatt dette opp med selskapet. På denne bakgrunn finner nemnda at sikrede ikke har sannsynliggjort at banken har forsømt sin opplysnings- eller informasjonsplikt på en slik måte som kan utløse erstatningsansvar.

Nemnda kan ikke ta stilling til sikredes anførsler knyttet til kredittavtalen, disse må fremsettes overfor banken.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).